

ZÁKLADY FILOSOFIE

**Jiřina Popelová
Vítězslav Vaculík
Josef Adamec**

**STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ
NAKLADATELSTVÍ
PRAHA 1968**

Obsah

I. Úvod do filosofie	5
1. Podmínky, možnost a smysl tvorby světového názoru	9
2. Vztah mezi filosofií a světovým názorem	21
3. Co je filosofie	24
4. Věda a filosofie	33
5. Specifické rysy marxistické filosofie	35
II. Filosofický výklad poznání. Základní otázky	44
1. Člověk ve světě. Sebeuvědomění a jeho stupně	44
2. Subjekt a objekt v poznání. Povaha lidského poznání	52
3. Vztah objektu a subjektu v poznání	54
4. Jak člověk poznává svět	55
5. Zdroje poznání. Empirická stránka poznání	60
6. Racionální stránka poznání. Specifické vlastnosti subjektu	64
7. Působení objektu na subjekt. Úloha teorie	68
8. Jak vzniká materialismus a idealismus	72
9. Poznání od jevu k podstatě	77
10. Charakter a funkce vědeckého poznání	84
11. Pravda, pravdivost a jistota poznání	89
12. Verifikace poznání. Praxe	97
III. Filosofický výklad světa	100
1. Vztah mezi filosofií a speciálními vědami	100
2. Řecká filosofie	102
3. Mechanickomaterialistický obraz světa	107
4. Dialektickomaterialistický pojem materie	109
5. Vědomí	113

6. Evoluce	116
Pohyb	118
Vývoj	124
Kritéria vývoje	127
Progres a regres	129
Kritéria vývoje v biosféře	130
Nejobecnější zákony evoluce	133
7. Determinismus	137
8. Principy marxistického determinismu	142
Všeobecná souvislost a podmíněnost	142
Příčinnost	144
Účelnost	147
Nutnost a nahodilost	151
9. Zákonitosti a zákony	154
10. O materiální jednotě světa a monismu marxistické filosofie	159
IV. Situace člověka ve světě a ve společnosti	161
1. Filosofie člověka a vědy o člověku	161
2. Člověk vstupuje z přírody do společnosti	165
3. Vznik třídní společnosti	169
4. Společenský vývoj. Pokrok. Historické zákony	175
5. Perspektivy lidstva	185
6. Osobní svoboda. Mravní odpovědnost. Jedinec a společnost	192
7. Kultura a civilizace	199
8. Etika, její základní pojmy a problémy	204
9. Socialistický humanismus	216
10. Lidské vztahy	219
11. Plnost života. Štěstí	226
12. Smysl života. Smysl dějin	229
Seznam a stručná charakteristika nejvýznamnějších filosofů	232